

Titel: BREV TIL: Paul Diderichsen FRA: Louis Hjelmslev (1951-01-04)

Citation: "BREV TIL: Paul Diderichsen FRA: Louis Hjelmslev (1951-01-04)", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 1. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds:
https://tekster.kb.dk/text/lh-texts-kapsel_022-shoot-workidacc-1992_0005_022_Diderichsen_0100.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

Kære DLderlchsen, Hjertelig tak for dit lille brev af 2/1 og for hvad du har skrevet om sætningsanalyse i dansk. tørst og fremmest vil ogsaa jeg paa min side sige dig tak for godt venskab og samarbejde i det gamle aar og dertil føje alle gode nyttaarsønsker. Jeg raa specielt have lov til at udtrykke mine ønsker for din kones helbred, som, efter hvad jeg har forstaaet, lod en del tilbage at ønske 1 det aar der gik. Selv naaede du jo 1 1950 langt om leaige din af os alle længe ønskede officielle installering i professoratet, som vel har givet meget arbejde, man ogsaa nok megen tilfreds- stillelse, og som jeg haaber fortsat maa bringe dig glæde. Specielt vil jeg gerne igen takke dig for dine reaktio- ner (den private og den offentlige) over for Hammerich, og fordi du var saa venlig at forelægge mig dem i udkast.- Det var en ikke ringe byrde du derved tog fra mine skuldre, og Jeg er stadig glad og taknemmelig ved at tænke herpaa, lige- som jeg stadig er opfyldt af lede ved at tænke paa Hammerichs ganske uanstændige optræden. Hvad nu katalysen angaar, som du gerne vil høre rain me- ning om, saa opfattede heller ikke Jeg paa nogen raaade sidste mødes overvejelser som definitive. Jeg havde aldrig tidligere tænkt mig at gaa saa vidt i katalysen, som vi kom ind paa, og Jeg mener ogsaa, at de betænkeligheder, der blev fremsat paa mødet, bl. a. af Aage Hansen, har dereqbérettftglse, eller 1 det mindste er fortsat overvejelse værd. I dit lille ledsagende brev anfører du, at dine betragt- ninger staar i forbindelse med dine indvendinger i RS mod min Marouzeau-afhandling. Disse burde vi fornuftigvis ogsaa være kommet ind paa paa mødet, og naar vi ikke gjorde det, skyldtes det vist (i hvert fald for mit vedkommende) kun, at vi havde disponeret saaledes, at din afh. i Recherches skulde behandles paa et senere møde. Imidlertid skal jeg nu gøre et par be- mærkninger dertil (Recherches p. 158). Øm en indholds-enhed er udtrykt explicit eller ved nul, kan efter min mening ikke være relevant for problemet. Der- for er dit argument herom - selv om det iøvrigt var rigtigt - ikke relevant. t « Mellem verbum (=s verbal base, verbaltema, dette forstaa- et soo indholdsstørrelse) og extenskarakteristik (ligeledes forstaaet som indholdsstørrelse; ss verbal characteristic) me- ner jeg at kunne hævde kombination, ikke solidaritet: ver- bum uden extenskarakteristik har man 10 i «interj ektioner* som ffVWmr »kuk*, •pip*, *tit- tit* (formentlig ogsaa 'øese*, naar d*-tte udtales uden stød (reap., i WW90WWWW stødløse dialekter, uden vokallængde), og kan siges at mangle impera- tlv morfemjF (i latin kan man hertil regne • (h)eia*, idet det

2

tilsvarende verbum med extenskarakteristik foreligger i W1W f(h)eiuå0* »jeg raaber (h)eia», forudsat at mah (hvad der synes at give den sirapleste løsning) ikke tilskriver affixet »ul- et særskilt indhold, men betragter|^iui- som en varietet (i udtrykket) af/folfi (dvs at^giul- o^teii. er to kenematier under en og samme keni, eller, formulerertraditionelt, er synonyme)) og 2° i verbum infinitum og i verbalnominer, f. eks, »et kuk*, »et pip* <Mél. Marouzeau 277 Jf og det modsatte, nemlig ex- tenskarakteristik uden verbum, mener jeg man har i nominal- fæstningen. - Dette er da den virkelige grund til ikke at indkatalysere et verbaltema til den i nominal sætning en fore- liggende extenskarakteristik: katalyse forudsætter kbnnexion* »g^der foreligger kombination, Recherches p. 142 giver du mig ret i at relief (emfase- graderne) kan siges at være fundamentale raorfemer, idet de indgaar direktion. (Jeg skal ikke her komme ind paa det, du videre udvikler i den sammenhæng, om relieffets eventuelle biplane karakter; herom ved en anden lejlighed.) Dette vil jeg gerne fastholde, og derfor tage forbehold over for din (maaske rent tilfældige) formulering p. 138, hvor der tales om "the •'relief" of the base": dette »relief* hører efter min mening til karakteristikken, idet kategorien relief-er solidarisk med de andre morfeakategorier (aspekt-tempus, modus osv) (ogsaa nominale, som numerus-genus, kasus osv,), Jeg siger dette, fordi du ogsaa i dit nye expose til mig taler om "et tema i stærk emfase"; men, som sagt, maaske er denne formulering en ren tilffealdighed, Jeg var blot ikke sikker paa det. • Naar vi nu vender tilbage til sidstnævnte exposé, mener jeg, at »ego* i sin karakteristik (nominal, intens) indbefat- ter »nominativ* og »extensivt relief* (Uél. Marouzeau 276 note) og da relief og de andre morf emkat egori er (incl, kasus) er indbyrdes solidariske, saa mener jeg altsaa, imod din anta- gelse, at der jg£ noget i vejen for i*am\$» at indkatalysere »nominativ*: det kan ikke lade sig gøre uden tillige at ind- katalysere pronorainets »extensive relief*. (Det meget van- skelige spørgsmaal, som især BJerrum har rejst, om hvorvidt man i »ego amø* har person og numerus foreliggende (i ind- holdet) een eller to gange, lader Jeg her ligge.) Vi ér 'VTst 1 virkeligheden enige i vores opfattelse af de latinske for- holds i dansk synes der, som du siger, at være solidaritet mellem paa-den ene side en kategori bestaaende af subjektiv og lokativ, og paa den anden side extanskarakteristikken, mens der i latin er selektion fra nominativ til extenskarakteristik- ken. Dette fører nu videre til, at Jeg maa erklære mig enig med dig i hvad du siger paa side 2 i dit exposés det er sikkert rigtigt, at der er an »ofaseforskell mellem f. eks. et*objekt med explicit udtryk og et„objekt"udtrykt ved nul. Man kan ogsaa sige det saadan, at man ikke har lov at indkatalysere en casus translatus, af ganske de samme grunde som gør at man ikke har lov at indkatalysere en nominativ til det la- tinske »amo*. Tak for den klaring, du herved har afstedkommet; ogsaa Jeg syntes at det andet førte ud ins Uferlose. J Mange venlige hilsener din hengivne